
DOI: <https://doi.org/10.47960/2303-7431.18.30.2023.54>

UDK: 347.771/.772:061 EU "2017"

Pregledni članak

Primljeno: 25. IV. 2023.

Prihvaćeno: 7. XI. 2023.

GABRIJELA ZRNO

Sveučilište u Mostaru, Pravni fakultet

gabrijela.bagaric90@gmail.com

UREDBA (EU) 2017/1001 EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA OD 14. LIPNJA 2017. O ŽIGU EUROPSKE UNIJE

Sažetak

Nakon osnivanja Europske ekonomske zajednice prepreka slobodnu kretanju roba i usluga te poštena tržišnog natjecanja bila je nacionalno pravo intelektualnoga vlasništva, utemeljena na načelu teritorijalnosti. Kako bi se uklonili problemi postojanja istih ili sličnih žigova u državama članicama koji postoje neovisni jedan o drugome, kao i podjele unutarnjega tržišta, Europska komisija devedesetih godina 20. stoljeća donosi prijedloge usklađivanja prava žiga odnosno intelektualnoga vlasništva na razini Europske zajednice. Uspostavom jedinstvena unutarnjeg tržišta *Ugovorom iz Maastrichta* uspostavlja se žig Zajednice kao supranacionalno pravo *Uredbom Vijeća (EZ) br. 40/94* od 20. prosinca 1993. godine o žigu Zajednice. Stupanjem na snagu *Ugovora iz Lisabona* 2009. godine, kojim se pojam Zajednica zamjenjuje riječju Unija i koji preimenovanoj Europskoj uniji daje punu pravnu osobnost, radi usklađivanja na unutarnjemu tržištu dolazi do nove reforme prava žiga EU-a. Nova reforma prava žiga EU-a završena je nakon donošenja niza direktiva i uredbi, stupanjem na snagu *Uredbe (EU) 2017/1001 Europskoga parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. godine o žigu Europske unije*, kao temeljnoga pravnog akta prava žiga EU-a.

Ključne riječi: Europska unija; intelektualno vlasništvo; žig Europske unije; *Uredba (EU) 2017/1001*; novi sustav zaštite žiga EU-a

Uvod

U posljednja dva desetljeća globalizacije, digitalizacije i razvoja informacijske tehnologije ističe se važnost prava intelektualnoga vlasništva. Zadnjih godina vidjeli smo kako korporacije pokušavaju zaključati digitalni sadržaj, poduprte novim međunarodnim ugovorima čiji je cilj pružiti pravnu zaštitu za mjere protiv krivotvorenja i prijevara.¹ Skoro cijelo 20. stoljeće međunarodni sustav intelektualnoga vlasništva činio je nekoliko velikih međunarodnih ugovora poput *Pariške konvencije*, *Madridskoga sporazuma* i *Bernske konvencije* pod mjerodavnošću Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (dalje: WIPO).² Upravo pod utjecajem globalizacije i razvojem interneta te u želji poboljšanja međunarodne trgovine razvio se *Sporazum o trgovinskim aspektima intelektualnoga vlasništva* (dalje: TRIPS) kao ključna međunarodna konvencija u svijetu prava intelektualnoga vlasništva. TRIPS je nastao radi unaprjeđenja međunarodne trgovine i zaštite prava intelektualnoga vlasništva.

Sustav zaštite prava intelektualnoga vlasništva Europske unije (dalje: EU) uspostavlja se direktivama, uredbama i preporukama, dok se nacionalni sustav zaštite prava intelektualnoga vlasništva uspostavlja zakonima. Ubrzanim napretkom informacijske tehnologije EU nastoji sustići i zaštititi prava intelektualnoga vlasništva što bolje može, usklađivanjem i

¹ Tihomir Katunić, *Uvod u zaštitu intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj*, Zagreb, 2008., str. 66.

² Više o *Pariškoj konvenciji za zaštitu industrijskog vlasništva*, *Madridskome sporazumu o međunarodnoj registraciji žigova* i *Bernskoj konvenciji o zaštiti književnih i umjetničkih djela* vidi u: „Međunarodne konvencije i ugovori kojih je BiH članica“, <<https://www.ipr.gov.ba/bs/stranica/međunarodne-konvencije-i-ugovori-kojih-je-bih-clanica-bs>>, (2. II. 2023.). Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo osnovana je *Konvencijom o osnivanju* Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (*World Intellectual Property Organization*, dalje: WIPO *Konvencija*) 14. srpnja 1967. godine na *Stokholmskoj konferenciji za reviziju Bernske konvencije*, kao jedinstven Međunarodni ured koji objedinjuje Uniju za zaštitu industrijskoga vlasništva i Uniju za zaštitu književnih i umjetničkih djela. WIPO je međunarodna organizacija sa sjedištem u Ženevi i jedna od sedamnaest specijaliziranih agencija Ujedinjenih naroda. U WIPO *Konvenciji*, člankom 2. točkom viii, široko je definiran pojam intelektualnoga vlasništva. Cilj WIPO-a jest poticanje korištenja i unaprjeđenja zaštite intelektualnoga vlasništva u svijetu, usklađivanje nacionalnih zakonodavstava iz područja intelektualnoga vlasništva te osiguranje administrativne službe Pariške unije odnosno promicanje suradnje među zemljama članicama u administriranju intelektualnoga vlasništva.

integriranjem sustava zaštite prava intelektualnoga vlasništva te stvaranjem konkurentna europskog gospodarstva.

Početak 1990-ih godina Europska komisija inicirala je prijedloge za usklađivanje prava intelektualnoga vlasništva na razini cjelokupne integracije.³ Ubrzanju i poboljšanju procedure usklađivanja prava intelektualnoga vlasništva pridonijelo je stvaranje unutarnjega tržišta Europske zajednice 1993. godine, implementacijom *Ugovora iz Maastrichta*⁴. Unutarnje tržište EU-a jedinstveno je tržište koje osigurava slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i ljudi, gdje građani slobodno mogu živjeti, raditi, studirati ili poslovati.⁵ Kao posljedica uspostavljanja jedinstvenog tržišta Europske unije uspostavlja se žig Zajednice kao supranacionalno pravo *Uredbom* Vijeća⁶ o žigu Zajednice koja je stupila na snagu 1994. godine, a koja pruža mogućnost zaštite žiga ne samo na nacionalnoj razini nego i na razini EU-a. Do danas *Uredba* je nekoliko puta izmijenjena, a trenutno je na snazi kodificirana *Uredba (EU) 2017/1001* Europskoga parlamenta i Vijeća o žigu Europske unije koja je donesena 14. lipnja 2017. godine kao temeljni pravni akt prava žiga EU-a. Žig EU-a ima jedinstven karakter i jednak učinak na cijelome području Unije, a za upravljanje njime i dizajnom EU-a, odgovoran je Ured EU-a za intelektualno vlasništvo (dalje: EUIPO).⁷

³ Sanja Franc, „Prava intelektualnog vlasništva: međunarodni pregled“, *Notitia – časopis za ekonomske, poslovne i društvene teme*, god. 1. (2015.), br. 1, str. 91.

⁴ *Ugovorom iz Maastrichta*, čiji je službeni naziv *Ugovor o Europskoj uniji*, postavljeni su temelji Europskoj uniji kakvu danas poznajemo. Nastao je kao rezultat višegodišnjih rasprava među državama i potpisan je u nizozemskom gradu Maastrichtu 7. veljače 1992. godine, a stupio je na snagu 1. studenog 1993. godine. U skladu s njime Unija se temelji na Europskim zajednicama (prvome stupu) s dva dodatna područja suradnje (drugim i trećim stupom): zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom te pravosuđem i unutarnjim poslovima. Stupanjem na snagu *Ugovora o Europskoj uniji* EEZ postaje Europska zajednica (EZ). Usp. „Ugovor iz Maastrichta“, <<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/hr/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty>>, (2. II. 2023.).

⁵ Marija Vidić, Ivona Šego Marić, Viktor Kolobara, „Od znaka trgovca do žiga Europske unije“, *Revizija za pravo i ekonomiju*, god. 21. (2020.), br. 1, str. 72. Više o unutarnjem tržištu vidjeti u: Nevenko Misita, *Osnovi prava Evropske unije*, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Sarajevo, 2007., str. 307-324.

⁶ „Uredba Vijeća (EZ) br. 40/94 od 20. prosinca 1993. o žigu Zajednice“.

⁷ „Intelektualno, industrijsko i trgovačko vlasništvo“, <<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/36/intelektualno-industrijsko-i-trgovacko-vlasnistvo>>, (2. II. 2023.).

1. Pravni izvori Europske unije

EU⁸ je međunarodna struktura *sui generis*⁹ ili supranacionalna tvorovina koja ima vlastite izvore prava koji se razlikuju kako u odnosu na izvore međunarodnoga prava tako i u odnosu na izvore koje poznaju nacionalni pravni poredci.¹⁰ Pravni poredak Europske unije autonoman je pravni poredak koji se razlikuje i od pravnih poredaka svojih 27 država članica i od pravnih poredaka međunarodnoga prava.¹¹ EU temelji se na vladavini prava, a ukupnost svih važećih propisa unutar EU-a čini pravo Unije odnosno njezinu pravnu stečevinu (*aquis communautaire*). Pravna stečevina predstavlja cjelokupno zakonodavstvo i praksu Europske unije te skup prava i obveza koje obvezuju sve države članice unutar EU-a. To pravo ima posredan i neposredan učinak na zakone svojih država članica. Izvori prava EU-a, koji se primjenjuju neposredno, čine *primarno* i *sekundarno* pravo. Primarno pravo na vrhu je hijerarhije izvora prava, a tvore ga ugovori o osnivanju EU-a¹² koji su obvezujući za države članice te opća načela¹³. Sekundarno pravo čine propisi tijela Europske unije (Vijeće EU-a, Europska komisija, Europski parlament) na temelju ovlasti koje su im dane primarnim propisima, odnosno

⁸ EU proteže se na više od 4 milijuna km², ima oko 447,7 milijuna stanovnika, a čini je 27 država članica. Trenutačno broji i osam država kandidatkinja među kojima su i Bosna i Hercegovina i dvije potencijalne države kandidatkinje. EU europska je regionalna integracija unutar koje su države članice dio svojih regulatornih ovlasti prenijele na zajedničke institucije. Pod tim nazivom postoji od studenoga 1993. godine kada je stupio na snagu *Ugovor iz Maastrichta*, a počeci su joj u pedesetim godinama 20. stoljeća kada su osnovane tri europske zajednice.

⁹ N. Misita, n. dj., str. 126.

¹⁰ Kristijan Turkalj, „Izvori europskog prava“, *Hrvatska pravna revija*, god. 8. (2008.), br. 3, str. 19.

¹¹ Tamara Čapeta, Siniša Rodin, *Osnove prava Evropske unije na temelju Lisabonskog ugovora*, Narodne novine d. d., Zagreb, 2011., str. 3.

¹² Tri osnovna ugovora EU-a jesu: *Ugovor o Europskoj uniji* (UEU), *Ugovor o funkcioniranju Europske unije* (UFEU), kao sastavni dijelovi *Ugovora iz Lisabona* i njihovi protokoli (Ugovorima je priloženo 37 protokola, 2 aneksa i 65 deklaracija kojima se pojašnjavaju pojedini, no oni nisu uključeni u cjelokupan pravni tekst), i *Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju* (Euratom) kao zaseban ugovor.

¹³ Opća načela, kao nepisana pravila, razvio je Europski sud pravde kroz svoju praksu. Ona obvezuju države članice, njihove građane i institucije; općeprihvaćena su i, kao takva, postala su opća načela. Neka su od općih načela: načelo supsidijarnosti, proporcionalnosti, pravne sigurnosti, jednakosti, institucionalne ravnoteže, legitimnih očekivanja, zaštite temeljnih prava i dr.

dodijeljene *Ugovorom o Europskoj uniji* kao sastavnim dijelom *Lisabonskoga ugovora* koji je stupio na snagu 1. prosinca 2009. godine.¹⁴ U sekundarne izvore prava EU-a možemo svrstati praksu Suda EU-a jer je donose tijela Europske unije.

Ugovor o funkcioniranju Europske unije (dalje: UFEU) utvrđuje člancima 289., 290. i 291. hijerarhiju sekundarnoga prava, koju čine:¹⁵ *zakonodavni akti* (uredbe, direktive i odluke) doneseni u redovnome ili posebnome zakonodavnom postupku, *delegirani akti* kao obvezujući akti Europske komisije kojima se dopunjuju ili mijenjaju zakonodavni akti i *provedbeni akti* koje donosi Europska komisija nadležna za osiguranje jedinstvene primjene akata.

Izvori suvremenoga prava EU-a nalaze se, u pravilu, u sekundarnome pravu EU-a, a to su, prije svega, uredbe kao „europski zakon“ i, na specifičan način, direktive.¹⁶ Uredba je zakonodavni i obvezujući pravni akt za sve institucije i države članice EU-a te pojedince. Njezinim stupanjem na snagu neposredno se primjenjuje u svim državama članicama, bez prenošenja u nacionalno zakonodavstvo država članica. Po svojoj pravnoj snazi uredba je iznad nacionalnih propisa država članica. Za razliku od uredbe, direktive moraju biti prenesene u nacionalno zakonodavstvo država članica. Iako obvezujuće za države članice, u pogledu rezultata koje treba postići ostavljaju slobodu izbora oblika i sredstava u postizanju rezultata njezinih tijela. Direktivom se provodi harmonizacija nacionalnoga prava s europskim pravom.¹⁷

Pravo žiga, iako u velikoj mjeri uređeno nacionalnim i međunarodnim propisima na razini EU-a, uređeno je sekundarnim pravom, uredbama i direktivama. Institucije Europske unije u okviru svojih nadležnosti

¹⁴ Više o *Lisabonskome ugovoru* u Gordana Gasmu, *Aktuelni pravi aspekti EU – Lisabonski ugovor o Evropskoj uniji (2009.)*. *Pravo i osnovi prava Evropske unije*, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2010.

¹⁵ Europski parlament, „Hijerarhija sekundarnog prava“ <<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/6/izvori-i-podrucje-primjene-prava-europske-unije>>, (3. II. 2023.).

¹⁶ Više vidi Vilim Bouček, *Europsko međunarodno privatno pravo u eurointegracijskom procesu i harmonizacija hrvatskog međunarodnog privatnog prava*, Sveučilišna tiskara, Zagreb, 2009., str. 31-34.

¹⁷ Više o harmonizaciji prava vidi isto str. 9-10. Usp. Vilim Bouček, *Europsko međunarodno privatno pravo u eurointegracijskom procesu i izabrana pitanja mjerodavnog prava*, Narodne novine, Zagreb, 2021., u bilj. 2., str. 39-44.

donose akte kojima se stvaraju europska prava intelektualna vlasništva, pa tako i pravo žiga u svrhu ujednačene i jednoobrazne zaštite prava intelektualnoga vlasništva na području EU-a. Zakonodavna aktivnost EU-a pridonijela je u donošenju *Uredbe (EU) 2017/1001 Europskoga parlamenta i Vijeća* od 14. lipnja 2017. godine o žigu Europske unije, čime je stvoren nov sustav zaštite prava žiga EU-a. Prava žiga u isključivoj su nadležnosti EU-a na temelju UFEU-a od 2009. godine.

2. Nova reforma prava žiga Europske unije

Cilj je reforme sustava zaštite prava žiga učiniti nacionalno i EU zakonodavstvo o zaštiti prava žiga prikladnim za izazove poslovanja u 21. stoljeću i prilagoditi ga internetskomu dobu. Uključuju širok raspon pravnih i tehničkih inovacija za veću učinkovitost poduzeća, što bi predstavljalo niže troškove, pojednostavljenje postupka i veću pravnu sigurnost.

Prvom direktivom Vijeća 89/104 EEZ od 21. prosinca 1988. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (dalje: *Prva direktiva o usklađivanju prava žiga*) započet je postupak zakonodavne aktivnosti Europske unije u pogledu prava žiga u Uniji, kojemu je cilj bila uspostava harmonizacijskoga mehanizma radi usklađivanja zakonodavstva država članica.¹⁸ *Prva direktiva o usklađivanju prava žiga*, po kojoj su države članice trebale revidirati nacionalne zakone o žigu, stavljena je izvan snage kodificiranom *Direktivom 2008/95/EZ* Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. 10. 2008. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (dalje: *Direktiva 2008/94/EZ*). *Direktiva (EU) 2015/2436* Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (dalje: *Direktiva (EU) 2015/2436*)¹⁹ primjenjuje se na svaki zaštitni znak koji se odnosi na

¹⁸ Dragan Zlatović, *Žigovno pravo*, Zagreb, 2008., str. 186. *Prva direktiva 89/104 EEZ* izmijenjena je i dopunjena *Odlukom Vijeća 92/10/EEZ* od 19. 12. 1992. godine o odlaganju datuma stupanja na snagu *Prve direktive 89/104 EEZ* u nacionalno zakonodavstvo.

¹⁹ „Direktiva (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima“, *Službeni list Europske unije*, L 336, 2015., (dalje: *Direktiva (EU) 2015/2436*).

proizvode i usluge koji podliježu registraciji ili zahtjevu za registraciju jednoga žiga, zajedničkoga žiga, jamstvenoga ili certifikacijskoga žiga u državi članici ili koji je predmet registracije ili zahtjeva za registraciju pri Benelux institutu za intelektualno vlasništvo ili međunarodnu registraciju s učinkom u državi članici.²⁰ *Direktiva (EU) 2015/2436* stupila je na snagu 13. siječnja 2016. godine, a države članice imale su rok za njezinu provedbu do 15. siječnja 2019. godine kada je prestala važiti *Direktiva 2008/95/EZ*.²¹

Budući da direktive kao sekundarni izvor prava EU-a obvezuju samo u pogledu ciljeva koji se trebaju postići i ne zahtijevaju zakonodavnu intervenciju države članice za njezino revidiranje u nacionalno zakonodavstvo, bilo je potrebno donijeti jače pravno sredstvo odnosno uredbu kojom će se ostvariti konačan cilj.²² Nakon rješavanja političkih neslaganja, koja su se prvenstveno odnosila na uspostavu institucija i administraciju novoga sustava žiga Zajednice, 20. prosinca 1993. godine donesena je *Uredba Vijeća (EZ) br. 40/94* od 20. prosinca 1993. godine o žigu Zajednice (dalje: *Uredba Vijeća (EZ) br. 40/94*), koja je stupila na snagu 15. ožujka 1994. godine.²³ Žig Zajednice (*Community trademark*) ustanovljen je navedenom *Uredbom Vijeća (EZ) br. 40/94*. Od 1. travnja 1996. godine omogućeno je podnošenje prvih prijava za registraciju žiga Zajednice pri Uredu za harmonizaciju unutarnjega tržišta (dalje: OHIM).²⁴ *Uredba Vijeća (EZ) br. 40/94* kodificirana je *Uredbom (EZ) 207/2009* od 26. veljače 2009. godine o žigu Zajednice, kojom je stvoren nadnacionalni sustav zaštite prava žiga na razini EU-a uz istodobno postojanje nacionalnoga sustava zaštite žiga na razini država članica.

²⁰ Njegoslav Jović, „Trademark ex haustion in European union“, *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banja Luci*, god. 1. (2019.), br. 41, str. 163.

²¹ Većina odredbi *Direktive (EU) 2015/2346* morala se prenijeti u zakonodavstvo država članica do 15. siječnja 2019. godine, osim odredbi o postupcima za opoziv i proglašenje ništavosti žiga koje su se trebale prenijeti do 15. siječnja 2023. godine.

²² M. Vidić, I. Šego Marić, V. Kolobara, n. dj., str. 73.

²³ Isto.

²⁴ Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu (OHIM-a) kao decentralizirana agencija EU-a osnovan je 15. ožujka 1994. godine *Uredbom Vijeća (EZ) br. 40/94* sa sjedištem u Alicanteu u Španjolskoj. OHIM bio je neophodan administrativni preduvjet za funkcioniranje sustava zaštite prava intelektualnoga vlasništva EU-a, nadležan za upravljanje i registriranje žiga Zajednice i dizajna Zajednice.

Uredba (EU) 2015/2424 Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. godine o izmjeni *Uredbe Vijeća (EZ) br. 207/2009* o žigu Zajednice i *Uredbe Komisije (EZ) br. 2868/95*, o provedbi *Uredbe Vijeća (EZ) br. 40/94* o žigu Zajednice te o stavljanju izvan snage *Uredbe Komisije (EZ) br. 2869/95* o pristojbama koje se plaćaju Uredu za usklađivanje na unutarnjemu tržištu (žigovi i dizajni) objavljena je 24. prosinca 2015. godine i stupila je na snagu 23. ožujka 2016. godine. *Uredba (EU) 2015/2424* izravno je primjenjiva u svim državama članicama, a uvodi niz važnih reformi i promjena koje će se automatski implementirati. U skladu s navedenim, usklađivanje na unutarnjemu tržištu donosi više pravne sigurnosti za označavanje i razvrstavanje roba i usluga, kao i povoljniji sustav naplate pristojbi²⁵. Nadalje Ured za harmonizaciju unutarnjega tržišta (OHIM) preimenovan je u Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), a žig Zajednice preimenovan je u žig Europske unije.²⁶

Može se reći da su sve do sada navedene direktive i uredbe do donošenja *Direktive (EU) 2015/2436* činile prvu fazu reforme sustava zaštite prava žiga EU-a. Druga faza reforme sustava zaštite prava žiga EU-a započela je 1. listopada 2017. godine stupanjem na snagu kodificirane *Uredbe (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća* od 14. lipnja 2017. godine o žigu Europske unije²⁷.

3. Uredbom (EU) 2017/1001 Europskoga parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije

Žig EU-a uređen je sekundarnim izvorima prava Europske unije, *Direktivom (EU) 2015/2436* i *Uredbom (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije* (dalje: *Uredba o žigu EU-a*), koje na gotovo istovjetan način uređuju žig EU-a. Uredba

²⁵ Sustav naplate osnovne pristojbe za najviše tri razreda proizvoda i usluga smanjit će se na sustav naplate pristojbe za svaki pojedini razred, smanjit će se pristojbe za obnovu žiga kao i ostale pristojbe koje se odnose na prigovor, brisanje iz registra i žalbe.

²⁶ Terminologija *Uredbe* prilagođena je *Ugovoru iz Lisabona*, pri čemu se sva upućivanja na Zajednicu zamjenjuju upućivanjima na Europsku uniju ili, u nekim slučajevima, na Uniju.

²⁷ „Uredba (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije“, *Službeni list Europske unije*, L 154, 2017., (dalje: *Uredba (EU) 2017/1001*).

o žigu EU-a nadopunjuje se *Delegiranom uredbom (EU) 2018/625* i *Provedbenom uredbom (EU) 2018/626*, kojima se utvrđuju detaljna pravila za provedbu određenih odredbi *Uredbe o žigu EU-a*.²⁸

Uredba o žigu EU-a ne uvodi znatne zakonodavne izmjene nego kodificira i zamjenjuje *Uredbu Vijeća (EZ) 207/2009*, kao i njezine izmjene i dopune, te sadrži jedinstvene materijalnopravne i postupovnopravne odredbe. Materijalnopравnim odredbama *Uredbe o žigu EU-a* definirani su žig EU-a, način stjecanja, učinci i uporaba žiga i dr. Postupovnopравnim je odredbama na jednoobrazan način uređen postupak stjecanja žiga i uspostavljeno posebno upravno tijelo nadležno za podnošenje i ispitivanje prijava te priznavanje žiga.²⁹ *Uredba* u svojim uvodnim odredbama navodi kako bi među pravnim instrumentima koji stoje na raspolaganju poduzećima posebno mjesto trebali zauzimati žigovi koji bi omogućavali obilježavanje proizvoda i usluga poduzeća putem istovjetnih sredstava u cijeloj Uniji, neovisno o granicama.³⁰

Uredba o žigu EU-a uvela je tri osnovne novosti: novu definiciju žiga, prema kojoj se više ne primjenjuje uvjet grafičkoga prikaza pri podnošenju prijave za registraciju žiga, certificirani žig i postupovne promjene³¹. Uz navedene, uvedene su i izmjene u području postupka ispitivanja³², novi apsolutni i relativni razlozi za odbijanje registracije žiga, postupak prigovora i poništenja, promjene u postupku žalbe, kao i promjene u pogledu trajanja zaštite prava žiga i njegove obnove.

²⁸ *Delegirana uredba* sadrži postupovna pravila koja se odnose na prigovore, opozive i proglašenja ništavosti, tužbe žalbenomu vijeću, organizaciju žalbenih vijeća, obavijesti Ureda i komunikaciju s Uredom, vremenske rokove i privremene obustave te određene postupke povezane s međunarodnim registracijama. Provedbenom uredbom uređuju se pitanja poput sadržaja prijave žiga EU-a, prikaza žigova EU-a, jezičnih pitanja i prijevoda, prava prvenstva i senioriteta, prijenosa i odricanja, zajedničkih i certifikacijskih žigova EU-a te određenih postupaka povezanih s međunarodnim registracijama.

²⁹ Usp. Slobodan Marković, Popović Dušan, *Pravo intelektualne svojine*, Beograd, 2013., str. 357.

³⁰ M. Vidić, I. Šego Marić, V. Kolobara, n. dj., str. 73-74.

³¹ *Uredba o žigu EU-a* donosi mnoge postupovne promjene kao težnju za modernizacijom sustava žiga EU-a, a neke od njih odnose se na: pravo prvenstva i senioriteta, postupak prigovora i brisanje iz registra, pojednostavljenje uvjeta prevođenja, prijenos žiga EU-a, način komunikacije s EUIPO-om i dr.

³² Ukida se mogućnost podnošenja prijava žiga EU-a putem nacionalnih ureda.

3.1. Znakovi koji mogu biti zaštićeni kao žig Europske unije

Žig EU-a može se sastojati od bilo kakvih znakova, osobito riječi, uključujući osobna imena, ili od crteža, slova, brojki, boja, oblika proizvoda ili pakiranja proizvoda, ili zvukova, pod uvjetom da su takvi znakovi prikladni za razlikovanje proizvoda ili usluga jednoga poduzeća od proizvoda ili usluga drugih poduzeća; i prikazivanje u registru žigova EU-a, na način koji omogućuje nadležnim tijelima i javnosti da odrede točan i jasan predmet zaštite koja je pružena njihovu nositelju.³³

Uredbom o žigu EU-a i novom definicijom žiga EU-a ukinut je uvjet grafičkoga prikaza pri podnošenju prijave za registraciju žiga³⁴, a znak koji se želi registrirati kao žig mora biti prikazan na način koji je „jasan, precizan, samostalan, lako dostupan, razumljiv, postojan i objektiv, u bilo kojem prikladnom obliku, korištenjem opće dostupne tehnologije“³⁵. Nova definicija žiga EU-a ostavlja mogućnost zaštite nekonvencionalnih žigova kao novih oblika žigova, koji sadržajno predstavljaju oblik proizvoda. Nekonvencionalni ili netradicionalni žigovi jesu oni koji su izvan opsega tradicionalnih žigova³⁶ i stoga se sastoje od žigova izvedenih iz oblika, zvukova, mirisa, okusa i tekstura.³⁷

3.2. Nove vrste žigova

Uz ukidanje uvjeta grafičkoga prikaza i mogućnost zaštite nekonvencionalnih žigova uvedene su i nove vrste žigova: pojedinačni, zajednički

³³ *Uredba (EU) 2017/1001*, čl. 4. Navedena definicija i pretpostavke za registraciju žiga EU-a jednake su onima koje propisuje *Direktiva (EU) 2015/2436* u čl. 3.

³⁴ Prije stupanja na snagu *Uredbe o žigu EU-a*, odnosno do 1. listopada 2017. godine, prilikom podnošenja prijave za registraciju žiga znak je morao biti „sposoban grafički se prikazati“.

³⁵ Navedeni uvjeti uspostavljeni su presudom Europskoga suda, Seickmann broj: C-273/00, od 12. prosinca 2002. godine, prema kojoj se može zaključiti da je vrlo teško registrirati mirise kao žig. „Predmet C-273/00, Postupak koji je pokrenuo Ralf Sieckmann“, <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX:62000CJ0273>>, (13. II. 2023.).

³⁶ Tradicionalni ili konvencionalni žigovi predstavljaju najčešće korištene znakove koje podnosiitelji koriste za označavanje roba i/ili usluga.

³⁷ Dragan Zlatović, „Nekonvencionalni žigovi u svjetlu nove europske regulative i prakse“, *Glasnik prava Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu*, br. 8, 2017., str. 19. Više o Nekonvencionalnim žigovima, usp. Petra Krpan, „Nekonvencionalni žigovi“, *Pravnik, časopis za pravna i društvena pitanja*, god. 47. (2014.), br. 96, str. 63-74.

i certifikacijski. Pojedinačni ili individualni žig EU-a jest žig jedne ili više fizičkih ili pravnih osoba, koji služi za razlikovanje robe ili usluga te osobe određenoga trgovačkog društva od proizvoda konkurentskoga trgovačkog društva. Zajednički žig EU-a jest žig EU-a opisan u prijavi žiga, prikladan za razlikovanje proizvoda ili usluga članova udruge koja je nositelj toga žiga, od proizvoda ili usluga drugih poduzetnika.³⁸ Prijavu za zajednički žig EU-a mogu podnijeti samo udruge proizvođača, pružatelja usluga ili trgovaca kao i pravne osobe na koje se primjenjuje javno pravo.

Certifikacijski žig kao nova vrsta žiga EU-a postoji u pojedinim nacionalnim zakonodavstvima na razini Europske unije. Certifikacijski žig EU-a jest žig EU-a koji je kao takav opisan u prijavi žiga, prikladan za razlikovanje proizvoda ili usluga koje je odobrio nositelj žiga u odnosu na materijal, način proizvodnje proizvoda ili pružanja usluga, kvalitetu, ispravnost ili druge karakteristike, osim oznake zemljopisnoga podrijetla, od proizvoda i usluga koji nisu označeni na taj način.³⁹ Svaka fizička ili pravna osoba, kao i institucije, tijela vlasti i oni koja podliježu javnomu pravu, mogu podnijeti prijavu za certifikacijske žigove EU-a, uz uvjet da ne obavljaju posao koji uključuje nabavu proizvoda ili usluge one vrste koja je certificirana.

3.3. Stjecanje i učinci žiga Europske unije

Žig EU-a ima jedinstven karakter i učinak na cijelome prostoru Europske unije te podliježe samo *Uredbi o žigu EU-a*⁴⁰. Žig EU-a i nacionalni žigovi postoje usporedno, odnosno supostoje i nadopunjuju se. Prema točki VII. *Uvodnih izjava Uredbe (EU) 2017/1001*, pravo Unije u području žigova ne zamjenjuje pravne propise država članica o žigovima te bi bilo neopravdano zahtijevati od poduzeća podnošenje prijave

³⁸ Prema *Uredbi (EU) 2017/1001*, čl. 74., poglavlja od I. do VII. te od IX. do XIV. primjenjuju se na zajedničke žigove EU-a u mjeri u kojoj ovim odjeljkom nije drukčije predviđeno.

³⁹ Isto, čl. 83., poglavlja od I. do VII. te od IX. do XIV. primjenjuju se na certifikacijske žigove EU-a u mjeri u kojoj ovim odjeljkom nije drukčije predviđeno. Pravila kojima se uređuje uporaba certifikacijskoga žiga EU-a sadržana su u *Uredbi 2017/1001*, čl. 84.

⁴⁰ Žig EU-a ne podliježe nacionalnim propisima država članica.

za registraciju svojih žigova kao žigova Europske unije. Nacionalna razina zaštite žiga ostavljena je onim poduzećima koji ne žele ili ne mogu dobiti zaštitu na razini EU-a.

Svaka fizička ili pravna osoba, uključujući tijela osnovana na temelju javnoga prava, može biti nositelj žiga EU-a putem registracije. Znakovi koji čine žig moraju biti prikladni za razlikovanje i ne smiju opisivati ono što prodaju.⁴¹ Daljnje pretpostavke za registraciju dijele se na apsolutne i relativne razloge za odbijanje registracije.⁴² Neće se registrirati nedistinktivni⁴³, deskriptivni i generički znaci, znaci protivni javnomu poretku i moralu, znaci koji dovode u zabludu, unijski zaštićene zemljopisne oznake podrijetla, prijava u lošoj vjeri i dr. Dovoljno je da jedan od razloga za odbijanje registracije postoji u jednoj državi članici. Na apsolutne razloge pazi se *ex officio*, dok na relativne razloge za odbijanje registracije nakon podnesena prigovora.

Nositelju registriranoga žiga pripadaju isključiva prava koja proizlaze iz žiga u vezi kojih je ovlašten spriječiti sve treće strane koje nemaju njegovu suglasnost rabiti u trgovačkome prometu znak istovjetan ili sličan žigu EU-a⁴⁴. Prava koja proizlaze iz žiga EU-a proizvode učinak prema trećim stranama, odnosno daju mogućnost nositelju dotičnoga prava spriječiti svakoga trećeg da se koristi tim pravima od datuma objave registracije žiga.⁴⁵

Žig EU-a kao predmet vlasništva u svojoj cijelosti i na području cijele Unije smatra se nacionalnim žigom registriranim u državi članici. Određenje konkretne države članice *Uredba* daje alternativno, navodeći

⁴¹ Usp. *Uredbu (EU) 2017/1001*, čl. 4. točka a) i b).

⁴² O apsolutnim i relativnim razlozima za odbijanje registracije više vidi isto, čl. 7. i čl. 8.

⁴³ Znakovi koji nemaju nikakav razlikovni karakter.

⁴⁴ Prema *Uredbi (EU) 2017/1001*, čl. 9. st. 2. točke (a), znak istovjetan žigu EU-a te se rabi u vezi s proizvodima ili uslugama koji su istovjetni proizvodima ili uslugama za koje je žig EU-a registriran; (b) znak istovjetan ili sličan žigu EU-a te se rabi u vezi s proizvodima i uslugama koji su istovjetni ili slični proizvodima ili uslugama za koje je žig EU-a registriran, ako postoji vjerojatnost dovođenja javnosti u zabludu; vjerojatnost dovođenja u zabludu uključuje vjerojatnost dovođenja u vezu tog znaka i žiga; (c) znak istovjetan ili sličan žigu EU-a, neovisno o tome jesu li proizvodi ili usluge za koje se žig rabi istovjetni, slični, ili nisu slični, onima za koje je registriran žig EU-a te ako taj žig ima ugled u Uniji i ako uporaba toga znaka bez opravdana razloga nepošteno iskorištava razlikovni karakter ili ugled žiga EU-a ili im šteti.

⁴⁵ Isto, čl. 11., st. 1.

da će to prvenstveno biti država u kojoj nositelj žiga ima svoje sjedište ili domicil na relevantan datum, a ako se navedeno ne može primijeniti, u obzir dolazi država u kojoj nositelj žiga ima poslovni nastan na relevantan datum.⁴⁶ Žigom EU-a kao imovinskim pravom moguće je raspolagati na više načina, a to uključuje prijenos žiga EU-a, licenciranje i stvarnopravna raspolaganja.

3.4. Prijava i postupak registracije žiga Europske unije

Postupak registracije žiga EU-a pokreće se podnošenjem prijave žiga EU-a propisana sadržaja izravno Uredu Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO).⁴⁷ Prijava mora sadržavati: (a) zahtjev za registraciju žiga EU-a; (b) podatke o podnositelju prijave; (c) popis proizvoda ili usluga za koje se traži registracija; (d) izgled žiga.⁴⁸ Prijava žiga EU-a jedinstvena je prijava koja se odnosi i djeluje na sve zemlje članice EU-a. U slučaju njezina odbijanja u jednoj državi članici odbija se cijela prijava. Prijava žiga EU-a koja je odbijena (žig EU-a koji je proglašen ništavim ili je opozvan) može se pretvoriti u prijavu nacionalnoga žiga u svim državama članicama Europske unije gdje ne postoje razlozi za odbijanje.

⁴⁶ Isto, čl. 19.

⁴⁷ *Uredbom (EU) 2017/1001* ukida se mogućnost izbora podnošenja prijave za registraciju žiga nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo država članica ili Uredu Beneluxa. EUIPO (engl. *European Union Intellectual Property Office*) nadležan je za upravljanje pravima o žigu i dizajnu EU-a, kao i za njihovo registriranje. Prvotni naziv Ured za usklađivanje na unutarnjem tržištu (OHIM) nosio je do stupanja na snagu *Uredbu 2015/2424*. U Europskoj uniji postoje četiri razine registracije žiga. Nacionalna razina, putem nacionalnih ureda za intelektualno vlasništvo, ako se žig želi zaštititi samo u jednoj državi članici. Regionalna razina, putem Ureda za intelektualno vlasništvo Beneluxa, ako se zaštita traži u Belgiji, Luksemburgu ili Nizozemskoj. Europska razina, putem EUIPO-a, ako se žig želi zaštititi u više država članica EU-a. Nacionalni, regionalni i europski pristup međusobno se nadopunjuju i usporedno funkcioniraju. Uz njih postoji i Međunarodna registracija žiga putem WIPO-a. Prijava žiga na nacionalnoj, regionalnoj ili europskoj razini može se upotrijebiti za proširenje zaštite na međunarodnu razinu koja obuhvaća sve zemlje potpisnice Madridskoga protokola. Usp. „Razine registracije žiga“ <<https://euipo.europa.eu/ohimportal/hr/web/guest/trade-marks-in-the-european-union>>, (15. II. 2023.).

⁴⁸ *Uredba 2017/1001*, čl. 31. st. 1.

Danom pristupanja novih država članica EU-u sve postojeće prijave i registrirani žigovi automatski se protežu na nove države članice.⁴⁹

Ako podnositelj prijave želi istaknuti pravo prvenstva, prijavu prava prvenstva mora se podnijeti na isti dan kao i prijavu žiga EU-a, uključujući datum, broj i zemlju prethodne prijave. Popratne dokumente dužan je dostaviti EUIPO-u u roku od tri mjeseca od prijave prava prvenstva. Pravo prvenstva priznaje se osobi koja je uredno podnijela prijavu žiga tijekom razdoblja od šest mjeseci od datuma podnošenja prve prijave žiga u bilo kojoj ili za bilo koju državu ugovornicu *Pariške konvencije*, članicu *Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije* ili njezine pravne slijednice, pod uvjetom da se radi o istome žigu koji se odnosi na proizvode ili usluge koji su istovjetni s onima ili su sadržani u onima za koje je prijava podnesena.⁵⁰

Također, podnositelj prijave može zahtijevati senioritet⁵¹ u prijavi za registraciju žiga EU-a ili u roku od dva mjeseca od datuma podnošenja prijave te nakon uspješne registracije žiga EU-a. Svrha pozivanja na senioritet jest da se smatra da, u slučaju kada nositelj žiga EU-a odustane od ranijega žiga ili dopusti da on prestane, nositelj i dalje uživa ista prava koja bi imao da je raniji žig i dalje ostao registriran. EUIPO ispituje udovoljava li prijava za registraciju zahtjevima za utvrđivanje datuma podnošenja prijave, pretpostavkama (uvjetima) propisanim *Uredbom o žigu EU-a* i utvrđenom *Provedenom uredbom* te jesu li plaćene potrebne naknade. Ako ustanovi neki nedostatak u zahtjevu, pozvat će podnositelja prijave na ispravak ili plaćanje u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti. Ako podnositelj propusti rok za ispravak, gubi pravo prvenstva i senioriteta, a prijava se odbija.

⁴⁹ Prijava žiga EU-a koja je odbijena ili žig EU-a koji je proglašen ništavim ili je opozvan može se pretvoriti u prijavu nacionalnoga žiga u svim državama članicama EU-a u kojima ne vrijede razlozi za odbijanje. Te naknadne prijave nacionalnih žigova zadržat će datum podnošenja prijave žiga EU-a.

⁵⁰ Prema *Uredbi (EU) 2017/1001*, čl. 34., svako podnošenje prijave koje je istovjetno s redovitim nacionalnim podnošenjem prijave, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države u kojoj je izvršeno ili u skladu s bilateralnim ili multilateralim sporazumima, priznaje se kao osnova za stjecanje prava prvenstva.

⁵¹ O senioritetu više vidi *Uredbu (EU) 2017/1001*, čl. 39-40.

Kada EUIPO utvrdi da prijava ispunjava sve propisane pretpostavke, ista se objavljuje u svrhu isticanja prigovora u roku od tri mjeseca od objave prijave žiga EU-a, na temelju neke od negativnih relativnih uvjeta za registraciju. Nakon ispitivanja prigovora EUIPO donosi odluku koja, ako je odbijajuća, ima obilježje konačnosti.⁵² Uvjeti za registraciju žiga EU-a ispunjeni su ako prijava udovoljava svim pretpostavkama iz *Uredbe o žigu EU-a*. Ako nije podnesen prigovor ili ako su podneseni prigovori odbačeni i ako je plaćena pristojba, žig EU-a upisuje se u registar. Registracija se objavljuje, a EUIPO izdaje potvrdu o registraciji, uz mogućnost njezina izdavanja u elektroničkome obliku.

Registrirani žig EU-a vremenski je ograničen na razdoblje od deset godina od dana podnošenja prijave i može se produžavati svakih deset godina na zahtjev nositelja žiga EU-a ili od njega ovlaštene osobe, uz plaćenu naknadu.

Žig EU-a može prestati odricanjem u pismenome obliku u odnosu na sve ili neke proizvode ili usluge, poništajem odnosno proglašenjem žiga EU-a ništavnim zbog postojanja apsolutnih ili relativnih razloga za ništavnost, opozivom ako je žig postao generičan, ako dovodi u zabludu ili se ne koristi neprekinuto u razdoblju od pet godina.⁵³

Nakon što je žig EU-a registriran, nositelj je dužan voditi računa o neovlaštenu korištenju i zlouporabi žiga. U slučaju povrede nositelj registriranoga žiga EU-a svoja prava može zaštititi pred nadležnim sudom.

3.5. Građanskopravna zaštita žiga Europske unije

Uredba o žigu EU-a, u poglavlju X. *Nadležnost i sudski postupci*, koji se odnose na žigove EU-a, uređuje niz pitanja koja se dotiču kako materijalnih i postupovnih pitanja tako i kolizijopravnih pitanja i pitanja međunarodne nadležnosti⁵⁴. *Uredba o žigu EU-a* utvrđuje

⁵² Ivana Kunda, Romana Matanovac, „Žig Zajednice i dizajn Zajednice – osnovna obilježja i mjesto u novelama hrvatskog zakona iz 2007. godine“, *Prilagodba hrvatskog prava intelektualnog vlasništva europskom pravu*, Romana Matanovac (ur.), Narodne novine, Zagreb, 2007. str. 60.

⁵³ O odricanju, opoziv i ništavnost, više vidi *Uredbu (EU) 2017/1001*, Poglavlje VI.

⁵⁴ I. Kunda, R. Matanovac, n. dj., str. 65.

obvezu državama članicama odrediti unutar svojih pravosudnih sustava manji broj sudova koji će biti stvarno nadležni u sporovima koji se tiču žiga.⁵⁵ Sudovi za žig EU-a isključivo su nadležni *ratione materiae* za izvanugovorne obveze i protutužbe radi opoziva ili utvrđenja ništavnosti žiga EU-a⁵⁶, a njihova međunarodna nadležnost propisana je *Uredbom o žigu EU-a* kao i ograničeno *Uredbom (EU) br. 1215/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća* od 12. prosinca 2012. godine o nadležnosti, priznavanju i ovrsi sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (dalje: *Uredba Bruxelles I bis*). Uvjeti za određivanje međunarodne nadležnosti jesu domicil ili poslovni nastan tuženika, u nedostatku navedenoga domicil ili poslovni nastan tužitelja ili, na kraju, sjedište Ureda.⁵⁷ Moguća je izričita ili prešutna prorogacija međunarodne nadležnosti. U bilo kojoj od ovih postupaka, izuzev postupka za utvrđivanje nekršenja žiga EU-a, tužitelju je dopušteno pokrenuti postupak pred sudovima države članice gdje je povreda počinjena ili prijeti opasnost.⁵⁸ U drugim sporovima, koji se ne odnose na navedene, nadležnost je prepuštena nacionalnim sudovima država članica koji su nadležni za sporove o žigu.

Ako sud utvrdi da je povrijeđen žig EU-a ili je postojala namjera njegove povrede, izdaje nalog kojim se zabranjuje tuženiku poduzimanje radnji kojima se povrijedio, ili bi se povrijedio, žig EU-a. Tužitelj može zatražiti privremene i zaštitne mjere pred sudom koji raspravlja o glavnoj tužbi ili pred sudom bilo koje druge države članice u kojoj se mjera odnosno zaštita treba provesti.

Zaključak

Žig je subjektivno pravo intelektualnoga vlasništva koje osigurava nositelju žiga isključivo pravo nad znakom kojim označava svoje proizvode, u svrhu razlikovanja njegovih proizvoda od konkurentskih u

⁵⁵ *Uredba (EU) 2017/1001*, čl. 123.

⁵⁶ Isto, čl. 124. Za proglašenje žiga ništavim i njegov opoziv isključivo je stvarno nadležan Ured.

⁵⁷ Isto, čl. 125. st. 2.

⁵⁸ *Forum delicti commissi* – nadležnost suda određena prema mjestu počinjenja protupravno-ga djela.

gospodarskomu prometu. Žig je važan instrument poslovanja, promidžbe proizvoda i tržišnoga uspjeha. Sve do donošenja nove *Uredbe o žigu EU-a* većina registriranih žigova sastojala se od tradicionalnih znakova, a jedan je od osnovnih uvjeta za registraciju žiga bio grafički prikaz znaka koji je bio teško ostvariv. Zbog potrebe modernizacije sustava prava žiga, povećanja pravne sigurnosti, smanjenja troškova i pojednostavljenja postupka registracije žigova donesena je *Uredba (EU) 2017/1001* o žigu Europske unije. Njom je nakon dva desetljeća uspješno završen proces reforme sustava zaštite prava žiga u Europskoj uniji. *Uredba o žigu EU-a* uređuje sadržaj žiga Europske unije i funkcioniranje EUIPO-a, ukida zahtjev grafičkoga prikaza znaka, čime se omogućuje registracija nekonvencionalnih znakova (boja, zvukova i mirisa), uvode certifikacijske oznake EU-a te niz proceduralnih promjena. Podnošenjem jedne prijave EUIPO-u, pred kojim se vodi jedan upravni postupak, postiže se zaštita žiga EU-a s istim učinkom u svim državama članicama Europske unije, što čini prednost žiga EU-a u odnosu na nacionalni žig. Cilj je novoga sustava zaštite prava žiga EU-a poticanje inovacija i gospodarskoga rasta stvaranjem sustava za registraciju žigova u cijeloj Europskoj uniji.

Donošenjem *Uredbe (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća* od 14. lipnja 2017. godine o žigu EU-a kako bi se premostile nedosljednosti *Direktive (EU) 2015/2436* i *Uredbe (EU) 2015/2424* te modernizirao sustav prema *Lisabonskomu ugovoru* pridonijelo se uspješnu stvaranju jedinstvena sustava zaštite žiga EU-a.

Budući da je Bosni i Hercegovini 15. prosinca 2022. godine dodijeljen status zemlje kandidatkinje za punopravno članstvo u Europskoj uniji, potrebno je važeći *Zakon o žigu BiH* („Službeni glasnik BiH“, broj: 53/10) uskladiti s *Uredbom (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća* od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije, koja je temeljni pravni akt prava žiga EU-a.

Literatura

„Direktiva (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. godine o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima“, *Službeni list Europske unije*, 2015, L 336.

„Uredba (EU) 2017/1001 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o žigu Europske unije“, *Službeni list Europske unije*, L 154, 2017.

BOUČEK, VILIM, *Europsko međunarodno privatno pravo u eurointegracijskom procesu i harmonizacija hrvatskog međunarodnog privatnog prava*, Sveučilišna tiskara, Zagreb, 2009.

BOUČEK, VILIM, *Europsko međunarodno privatno pravo u eurointegracijskom procesu i izabrana pitanja mjerodavnog prava*, Narodne novine, Zagreb, 2021.

Ćapeta, Tamara, Rodin, SINIŠA, *Osnove prava Evropske unije na temelju Lisabonskog ugovora*, Narodne novine d. d., Zagreb, 2011.

EUIPO, *Razine registracije žiga*, <https://euipo.europa.eu/ohimportal/hr/web/guest/trade-marks-in-the-european-union>, (15. II. 2023.).

EUR-LEX, *Predmet C-273/00. Ralf Sieckmann protiv Deutsches Patent- und Markenamt*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX:62000CJ0273>, (13.II.2023.)

EUROPSKI PARLAMENT, „Hijerarhija sekundarnog prava“ <<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/6/izvori-i-podrucje-primjene-prava-europske-unije>>, (3. II. 2023.).

EUROPSKI PARLAMENT, *Intelektualno, industrijsko i trgovačko vlasništvo*, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/36/intelektualno-industrijsko-i-trgovacko-vlasnistvo>, (2. II. 2023.).

EUROPSKI PARLAMENT, *Lisabonski ugovor*, <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/5/ugovor-iz-lisabona>, (9. II. 2023.).

EUROPSKI PARLAMENT, *Ugovor iz Maastrichta*, <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/hr/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty>, (2. II. 2023.).

- FRANC, SANJA, „Prava intelektualnog vlasništva: međunarodni pregled“, *Notitia - časopis za ekonomske, poslovne i društvene teme*, god. 1. (2015.), br.1, str. 85-99.
- GASMI, GORDANA, *Pravo i osnovi prava Evropske unije*, Univerzitet Singidunum, Beograd, 2010.
- INSTITUT ZA INTELKTUALNO VLASNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE, *Međunarodne konvencije i ugovori kojih je BiH članica*, <https://www.ipr.gov.ba/bs/stranica/medjunarodne-konvencije-i-ugovori-kojih-je-bih-clanica-bs>, (2.II.2023.).
- JOVIĆ, NJEGOSLAV, „Trademark exhaustion in European union“, *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banja Luci*, god. 1. (2019.), br. 41, str. 157-176.
- KATUNIĆ, TIHOMIR, *Uvod u zaštitu intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj*, Hrvatska akademska i istraživačka mreža, Zagreb, 2008.
- KRPAN, PETRA, „Nekonvencionalni žigovi“, *Pravnik, časopis za pravna i društvena pitanja*, god. 47. (2014.), br. 96, str. 63-74.
- KUNDA, IVANA, MATANOVAC, ROMANA, „Žig Zajednice i dizajn Zajednice – osnovna obilježja i mjesto u novelama hrvatskog zakona iz 2007. godine“, *Prilagodba hrvatskog prava intelektualnog vlasništva europskom pravu*, ROMANA MATANOVAC (ur.), Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 53-86.
- MARKOVIĆ, SLOBODAN, DUŠAN, POPOVIĆ, *Pravo intelektualne svojine*, Beograd, 2013.
- MISITA, NEVENKO, *Osnovi prava Evropske unije*, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Sarajevo, 2007.
- TURKALJ, KRISTIJAN, *Izvori europskog prava*, Hrvatska pravna revija, god. 8. (2008.), br. 3, str. 19-29.
- VIDIĆ, MARIJA, ŠEGO MARIĆ, IVONA, KOLOBARA, VIKTOR, „Od znaka trgovca do žiga Europske unije“, *Revizija za pravo i ekonomiju*, god. 21. (2020.), br. 1., str. 61-89.

ZLATOVIĆ, DRAGAN, „Nekonvencionalni žigovi u svjetlu nove europske regulative i prakse“, *Glasnik prava Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu*, br. 8, 2017., str. 19-39.

ZLATOVIĆ, DRAGAN, „Priznanje, trajanje i učinci žiga prema novom žigovnom pravu Bosne i Hercegovine“, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, vol. 32.(2011.), br. 2, str. 927-950.

ZLATOVIĆ, DRAGAN, *Žigovno pravo*, Zagreb, 2008.

Review article

Received on April 25, 2023

Accepted on November 7, 2023

GABRIJELA ZRNO

University of Mostar, Faculty of Law
gabrijela.bagaric90@gmail.com

REGULATION (EU) 2017/1001 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL OF 14 JUNE 2017 ON THE EUROPEAN UNION TRADE MARK

Abstract

After the establishment of the European Economic Community, national intellectual property rights, that were based on the principle of territoriality, became an obstacle to the free movement of goods and services and fair market competition. In order to eliminate the problems of the existence of the same or similar trade marks in member states that existed independently of each other, as well as the division of the internal market, in the 1990s the European Commission made proposals for the harmonization of trade mark rights, that is, the intellectual property at the level of the European Community. Upon the establishment of the single internal market by the *Treaty of Maastricht*, the Community's trademark has been established as a supranational right by the *European Council's Regulation (EC) No. 40/94* of 20 December 1993 referring to the Community's trade mark rights. When the *Treaty of Lisbon* entered into force in 2009, by which the term "Community" was replaced by the word "Union" and which gave a full legal personality to the renamed European Union, a new reform of the EU trade mark right took place because of the harmonization of the internal market. The new EU trade mark right reform was completed after the adoption of a series of directives and regulations, and by entry into force of the *Regulation (EU) 2017/1001 of the European Parliament and of the Council* of 14 June 2017

on the European Union trade mark, as the fundamental legal act of EU on the trade mark right.

Keywords: European Union; intellectual property; European Union trade mark; *Regulation (EU) 2017/1001*; new EU trademark protection system